

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

-83/1

7. januar 1983

OLJEN I NORSK ØKONOMI FRAM TIL 1982

En oversikt over behandlingen av oljesektoren i nasjonalregnskapet

Av

Iulie Aslaksen

I N N H O L D

	Side
1. Innledning	1
2. Oljesektoren i nasjonalregnskapet	1
3. Produksjon av råolje og naturgass	18
4. Verdiberegninger	23
5. Investeringer og vareinnsats	26
6. Sysselsetting	31
7. Bruttoprodukt og faktorinntekt	31
8. Skatter og avgifter fra oljesektoren	35

1. INNLEDNING

Dette notatet er en del av dokumentasjonen av Statistisk Sentralbyrås oljeøkonomiprojekt. Formålet med oljeøkonomiprojektet er å bidra til å styrke modellapparatet som brukes i økonomisk planlegging, og bidra til å bedre tilgangen av data om oljesektoren. Oljevirkksomheten har fått stadig større omfang, og dens betydning for den økonomiske utvikling i Norge vil bli omfattende og langvarig. Den økonomiske og politiske debatt preges i stor grad av betraktninger om oljevirkosomhetens direkte og indirekte virkninger på inntektsvekst, prisutvikling, arbeidsmarked osv. De modellene som brukes i økonomisk planlegging er ikke spesielt godt egnet for petroleumsøkonomiske analyser. Statistikken for oljevirkosomheten er også fortsatt noe mangelfull, og samordningen av innsamling og bearbeiding av data mellom ulike institusjoner er i dag ikke fullt ut tilfredsstillende.

Formålet med dette notatet er å gi en oversikt over hvordan oljesektoren behandles i nasjonalregnskapet. Kjennskap til beregningsgrunnlag og metoder i nasjonalregnskapet er nødvendig for å vurdere kvaliteten på datamaterialet, og kan gi et utgangspunkt for å forbedre tilgangen og kvaliteten på data om oljesektoren. Hovedtrekkene i føringsprinsippene i nasjonalregnskapet vil bli forklart, og føringen av vare- og tjenestestrømmene blir illustrert med detaljerte tall for 1980. For de viktigste størrelsene, som olje- og gassproduksjon, bruttoproduksjonsverdi og eksport, bruttoprodukt og investeringer, blir det presentert historiske tall for å belyse utviklingen av oljesektoren i 1970-årene.

Ved utarbeidingen av notatet har jeg hatt stor nytte av Erik Hombs forelesninger om nasjonalregnskapet høsten 1981.

2. OLJESEKTOREN I NASJONALREGNSKAPET

2.1. Føring av vare- og tjenestestrømmer

Nasjonalregnskapet er delt inn i et realregnskap og et inntekts- og kapitalregnskap. I dette notatet presenteres behandlingen av oljesektoren i realregnskapet. Realregnskapet er kjernen i nasjonalregnskapet. Det består av et varekryssløp som gir en detaljert føring av leveranser og mottak av varer og tjenester i de ulike sektorer.

Oljevirkosomheten i Nordsjøen er delt inn i tre produksjonssektorer:

23165 Utvinning av råolje og naturgass

Denne sektoren omfatter foruten selve utvinningen også prosjektering og boring for egen regning etter råolje og naturgass.

23717 Boring etter olje og gass

Denne sektoren omfatter boring etter råolje og naturgass, legging av rør og annen anleggsvirksomhet knyttet til olje- og gassutvinning utført som særskilt virksomhet på kontraktbasis.

23824 Olje- og gasstransport med rør

Denne sektoren omfatter drift av rørledninger for transport av råolje, raffinert olje og naturgass.

Denne inndelingen er i samsvar med prinsippene i norsk Standard for næringsgruppering:

SN-nr. 22 Utvinning av råolje og naturgass

SN-nr. 5023 Oljeboring

SN-nr. 7115 Drift av rørledninger

Nasjonalregnskapets varespesifikasjon bygger på prinsippet om at en vare bare skal allokere til en bestemt anvendelseskategori. I oljevirkksomheten har en valgt følgende varespesifikasjon:

23165 Utvinning av råolje og naturgass leverer hovedvarene

18167 Naturgass

18168 Norsk råolje mv.

18082 Egne investeringsarbeider på maskiner i bergverksdrift, industri og oljeboring, lønn

23717 Boring etter olje og gass leverer hovedvarene

18717 Boring etter olje og gass

18906 Utleie av borerigger

18082 Egne investeringsarbeider på maskiner i bergverksdrift, industri og oljeboring, lønn

23824 Olje- og gasstransport med rør leverer hovedvarene

18824 Olje- og gasstransport med rør

Den varen som en sektor har størst produksjon av, har vanligvis samme nummer som produksjonssektoren. F.eks. leverer 23717 Boring etter olje og gass varen 18717, Boring etter olje og gass, der koden 23 viser at det er en produksjonssektor, og koden 18 viser at det er en vare, målt i selgerverdi.

Investeringene i fast realkapital fordeles etter funksjonell sektor (næring) og art. Størsteparten av investeringene i fast kapital i oljevirkksomheten består av følgende fire investeringsarter:

20137	Olje- og gassrørledninger (med landinstallasjoner og pumpestasjoner)	}	Anlegg
20138	Oljeboring og andre utgifter til oljeleting		
20187	Oljeborerigger og -skip	}	Maskiner, redskap og inventar
20188	Oljeutvinningsplattformer mv.		

Investeringsartene er klassifisert slik at de kan fordeles på hovedgruppene Anlegg og Maskiner, redskap og inventar. Inndelingen i hovedgrupper svarer til det aggregeringsnivå som er benyttet i nasjonalregnskapspublikasjonen.

Fordelingskontiene for investeringsarter (20-kontiene) er hjelpemidler for å foreta en artsgruppering av bruttoinvesteringene. I nasjonalregnskapet føres årets investeringsvareleveranser inn på fordelingskontiene for investeringsarter. Bruttoinvesteringene i fast kapital føres som leveranser fra investeringsartene til realkapitalkontiene uten å gå veien om varekonti. Realkapitalkontiene (59-kontiene) viser akkumulerte investeringer i fast kapital etter næring (funksjonell sektor). Til hver av de tre produksjonssektorene i oljevirkksomheten svarer en funksjonell sektor for realkapital:

59165 Bruttoinvestering i fast kapital i utvinning av råolje og naturgass

59717 Bruttoinvestering i fast kapital i boring etter olje og gass

59824 Bruttoinvestering i fast kapital i olje- og gasstransport med rør

Fordelings- og samlekontiene (kontotype 20) i nasjonalregnskapet mottar en rekke ulike vareleveranser, samler dem og fordeler dem så utover som sammensatte varer. I tillegg til bruttoinvesteringer i fast kapital etter art, består fordelingskontiene av reparasjoner og uspesifisert vareinnsats mv. og lagerendringer. For reparasjoner og uspesifisert vareinnsats har det føringsprinsippet som er valgt den fordelingen at svært detaljerte varestrømmer føres inn til et fåtall fordelingssektorer som igjen fører et tilsvarende antall "fordelingsvarer" ut til de endelige anvendelser.

Følgende fordelingssektorer og fordelingsvarer er spesifisert:

- 20008 Olje- og gassrørledninger mv., reparasjoner
- 20009 Oljeborerigger og -skip mv., reparasjoner
- 20010 Oljeutvinningsplattformer, reparasjoner

Fordelingssektorene leverer følgende fordelingsvarer:

- 18008 Olje- og gassrørledninger mv., reparasjoner
- 18009 Oljeborerigger og -skip mv., reparasjoner
- 18010 Oljeutvinningsplattformer, reparasjoner

Disse reparasjonsvarene leveres som vareinnsats til produksjonssektorene.

Eksport og import er i nasjonalregnskapet klassifisert i en rekke grupper. Både vareeksporten og vareimporten er splittet opp i varer ifølge handelsstatistikken og varer utenom handelsstatistikken. De øvrige eksport- og importgruppene gjelder forskjellige slags tjenester.

Eksport og import knyttet til oljevirkomheten er klassifisert i følgende grupper:

- 71101 Eksport av varer ifølge handelsstatistikken
- 71113 Eksport av tjenester, andre tjenester
- 71118 Tjenesteeksport til drift og investering ved oljeutvinning
- 71120 Bruttoinntekter ved boring etter olje og gass
- 71123 Bruttoinntekter ved olje- og gasstransport med rør
- 72101 Import av varer ifølge handelsstatistikken
- 72102 Import av varer utenom handelsstatistikken
- 72118 Tjenesteimport til drift og investering ved oljeutvinning
- 72119 Betalinger for investeringer til utenlandske oljeborefirmaer mv. ved oljeutvinning
- 72120 Boring etter olje og gass, drifts- og reparasjonsutgifter i utlandet
- 72121 Olje- og gasstransport med rør, drifts-, reparasjons- og investeringsutgifter i utlandet

Tabell 2.1 og 2.2 viser de viktigste varestrømmene til og fra de tre oljesektorene. Formålet med denne oppstillingen er å gi en oversikt over hvilke sektorer som leverer vareinnsats og investeringer til oljesektoren, og hvilke sektorer som mottar produktene fra oljesektoren. Tallene er hentet fra mars-regnskapet 1980. Varesammensetningen kan variere mye fra år til år, og tallene er først og fremst ment som en illustrasjon til hvordan oljesektoren behandles i nasjonalregnskapet.

Varekryssløpet kan illustreres i to separate tabeller: Den ene (tabell 2.1) viser hvor hver vare kommer fra, dvs. hvilke varer de enkelte sektorene (produksjons- og importsektorer) leverer. Den andre (tabell 2.2) viser hvor varene går, dvs. hvilke varer de enkelte sektorene (produksjons-, eksport- og investeringssektorer) mottar. Kolonnene i tabell 2.1 viser hvor mye av hver vare som er produsert i hver av de tre produksjonssektorene og hvor mye som er importert. Linjene viser hvordan tilgangen fra de respektive produksjons- og importsektorer fordeler seg på varene. I varesektortabellen (tabell 2.2) viser linjene hvor mye av hver enkelt vare og tjeneste som er levert til vareinnsats i produksjonssektorene, og hvor mye som går til eksport og investeringer. Kolonnene viser hvordan anvendelsen i de respektive produksjonssektorer og sluttleveringskategorier fordeler seg på ulike varer og tjenester.

For å få en oversikt over føringsmåten i nasjonalregnskapet, kan det være nyttig å følge noen varestrømmer gjennom de to tabellene.

Av kolonnen for råolje i tabell 2.1 fremgår det at råolje leveres fra utvinningssektoren og fra import (reimport av norsk råolje fra Storbritannia). Linjen for råolje i tabell 2.2 viser at 4/5 av bruttoproduksjonsverdien av råolje leveres til eksport og 1/5 til raffineringsektoren innenlands. Naturgass leveres bare fra utvinningssektoren, dvs. det er ingen import av naturgass fra Nordsjøen til Norge. Produksjonen av naturgass eksporteres nesten i sin helhet. I 1980 ble ca. 0,7% av gassproduksjonen brukt til brensel på feltene i Nordsjøen, og dette registreres som vareinnsats til utvinningssektoren.

Varebalansen for rørtransport er enda enklere å følge. Varen rørtransport leveres bare fra rørtransportsektoren, og hele bruttoproduksjonsverdien eksporteres.

Varen boring kommer fra boringssektoren og fra import, og leveres dels til eksport, dels til investeringsarten "oljeboring og andre utgifter til oljeleting".

Investeringsarten "oljeboring og andre utgifter til oljeleting", leveres i sin helhet til konto 59165, den funksjonelle sektor for realkapitalen i utvinningssektoren, produksjonssektor 23165.

Boretjenester på norsk sokkel regnes som investering i utvinningssektoren. Ifølge SNA (A System of National Accounts - FNs anbefalinger for nasjonalregnskapssystem fra 1968) er det ikke opplagt om utgifter til oljeboring skal føres som vareinnsats eller investering i utvinningssektoren. I det norske nasjonalregnskapet har en valgt full aktivering av utgiftene til oljeboring og oljeleting, dvs. at alle utgiftene klassifiseres som bruttoinvesteringer i fast kapital. Grunnen til dette er at en har ønsket å unngå store negative tall for bruttoproduktet i utvinningssektoren i oppstartingsårene. Boring av tørre hull avskrives samme år.

Som et siste eksempel på varebalanser, skal vi beskrive hvordan oljeplattformer behandles i nasjonalregnskapet. Oljeplattformer, vare 18584, leveres fra produksjonssektoren for oljeplattformer, sektor 23582, og til denne bruttoproduksjonsverdien tillegges et beløp for tjenesteimport til drift og investering ved oljeutvinning. For det første leveres oljeplattformer til investeringsart 20188, oljeutvinningsplattformer, og denne investeringsarten leveres til utvinningssektoren, dvs. sektor 59165 for realkapital i utvinningssektoren. Men i nasjonalregnskapet regnes ikke en oljeplattform som bruttoinvestering før den er slept ut på feltet. Verdien av en oljeplattform som er under produksjon regnes som lagerendring og føres som endring i varer under arbeid, sektor 20930. Av tabell 2.2 fremgår det at i 1980 var verdien av oljeplattformer under bygging langt større enn det som faktisk ble regnet som bruttoinvestering. Dessuten leveres varen oljeplattformer til en fordelingskonto for reparasjoner, konto 20010. I nasjonalregnskapet regnes utgifter til reparasjoner av realkapitalen som vareinnsats. Dette føres på den måten at et stort antall varer leveres fra produksjonssektorer og import til fordelingskonti for reparasjoner (20-konti). Hver fordelingskonto for reparasjoner leverer en reparasjonsvare, som er en kombinasjon av varene som leveres til reparasjonskontoen.

Den informasjonen som ligger i kontooppstillingene i tabell 2.1 og 2.2 er fremstilt i matrisen i tabell 2.3. En linje i matrisen tilsvarer kreditsiden i den tilsvarende konto, mens en kolonne representerer debetsiden i kontoen. På samme måte som summen av debetsiden er lik summen av kreditsiden i en konto, er summen av en kolonne lik summen av den tilsvarende linje i matrisen. For produksjonssektorene fremkommer bruttoproduktet som differansen mellom varer levert og varer mottatt. En særlig fordel med matrisenotasjonen er at hver transaksjon bare blir registrert en gang i matrisen mot to ganger i et fullstendig kontooppsett. Ved å føre alle varer og produksjonssektorer både i matrisens forspalte og hode, skjer alle debet- og kreditposterings simultant i matrisen.

I tabell 2.4 og 2.5 er det gitt en fullstendig oversikt over hvilke varer oljesektoren mottok og leverte i 1980. Vare 18063, uspesifisert tjenesteimport for utvinning av olje og gass, drifts- og investeringsutgifter, opptrer både som vareinnsats til og produksjon fra utvinningssektoren, og dette trenger en nærmere forklaring. På et grensefelt med norsk operatør vil den delen av investerings- og driftsutgiftene som svarer til den britiske eierandelen, bli belastet de britiske andelshaverne og dermed regnes som eksport til Storbritannia. Dette beløpet føres som produksjon i utvinningssektoren. På samme måte vil den norske andelen av drifts- og investeringsutgiftene på et grensefelt med britisk operatør regnes som import og føres som vareinnsats i utvinningssektoren.

Tabell 2.1. Sektor-vare-tabell for oljesektoren. 1980. Mill.kr.

Vare (18-verdi)	Reparasjoner			Korrek-sjon	Drifts-utgifter i ut-landet		Uspesifisert vare- og tjenesteimport				Lei-arbeid	Lønn egne inv.-arb. og bortleie av prod.-faktorer		Natur-gass	Rå-olje	Olje-bore-rig-ger	Olje-utv.-plattf.	Rep. av olje-bore-rig-ger	Rep. i utl. av olje-bore-rig-ger	Boring	Rør-trans-port	Ut-leie av bore-rig-ger	Andre varer	TOTAL		
	008	009	010		046	056	057	060	062	063		064	070												082	083
Utvinning av råolje og naturgass 23165									400,0			81,5	276,4	12985,1	30142,5											43885,5
Boring etter olje og gass 23717												24,1								1550,4			480,8	19,8	2075,1	
Olje- og gasstransport med rør 23824																						2483,0			2483,0	
Produksjon og reparasjon av oljerigger og -skip, olje-utvinningsplattformer og deler til disse 23582										4991,4		7,1				242,2	2116,9	95,0							-	
Olje- og gassrørledninger m.v., reparasjoner 20008	0,0																								0,0	
Oljerigger og -skip, reparasjoner 20009		149,5																							149,5	
Oljeutvinningsplattformer m.v., reparasjoner 20010			311,8																						311,8	
Varer ifølge handelsstatistikken 72101															2604,0										-	
Varer utenom handelsstatistikken 72102				390,0			125,0	89,0																	-	
Tjenesteimport til drift og investering ved olje-utvinning 72118									822,1		40,0						21,0								883,1	
Betalinger for investeringer til utenlandske oljeborefirmaer m.v. ved oljeutvinning 72119																				1160,0					1160,0	
Boring etter olje og gass, drifts- og reparasjonsutgifter i utlandet 72120					50,9						158,5							21,1					45,0	38,0	313,5	
Olje- og gasstransport med rør, drifts-, reparasjons- og investeringsutgifter i utlandet 72121						142,8				59,1	167,6														369,5	
TOTAL		149,5	311,8	390,0	50,9	142,8	125,0	89,0	1222,1	59,1	-	-	-	12985,1	32746,5	242,2	2137,9	-	21,1	2710,4	2483,0	525,8	-	-		

Tabell 2.2. Vare-sektor tabell for oljesektoren. 1980. Mill.kr.

Sektor	Reparasjoner			Investeringsarter				Endring i varer under arbeid	Produksjonssektorer				Eksport					TOTAL	
				Utvinning		Bo-ring	Rør-transport		Ut-vinning	Boring	Rør-transport	Raff. av jord-olje							
	20008	20009	20010	20138	20188	20187	20137		20930	23165	23717	23824	23460	71101	71113	71118	71120		71123
Olje- og gassrørledninger m.v., reparasjoner	18008										0,0							0,0	
Oljeborerigger og -skip, reparasjoner	18009									149,5								149,5	
Oljeutvinningsplattformer m.v., reparasjoner	18010								311,8									311,8	
Korreksjon for utenlandsk andel av olje- og gassfeltene på kontinentalsokkelen	18046			47,0	343,0													390,0	
Driftsutgifter i utlandet ved boring etter olje og gass, inklusive uspesifisert tjenesteimport, investeringsutgifter	18056									50,9								50,9	
Driftsutgifter i utlandet, olje- og gass-transport med rør	18057										142,8							142,8	
Uspesifisert vareimport for utvinning av olje og gass, drifts- og investeringsutgifter	18060				78,0				47,0									125,0	
Uspesifisert vareimport for olje- og gass-transport med rør, drifts- og investerings-utgifter	18062						89,0											89,0	
Uspesifisert tjenesteimport for utvinning av olje og gass, drifts- og investeringsutgifter	18063				117,1				705,0					400,0				1222,1	
Uspesifisert tjenesteimport for olje- og gass-transport med rør, drifts- og investerings-utgifter	18064						59,1											59,1	
Godtgjørelse for leiearbeid i bergverksdrift og industri (ekskl. trykning og skipsbygging)	18070								473,7	158,5	167,6							-	
Eqne investeringsarbeider på maskiner i bergverksdrift, industri og oljeboring, lønn	18082	31,6	101,7															-	
Bortleie av produksjonsfaktorer fra bergverksdrift og industri til bygge- og anleggs-virkksomhet, lønn	18083		101,6	372,3														-	
Naturgass	18167								91,1				12894,0					12985,1	
Norsk råolje m.v.	18168											4246,5	28500,0					32746,5	
Oljeborerigger og -skip	18582					287,6		-45,4										242,2	
Oljeutvinningsplattformer av betong, betong-konstruksjoner m.v., nye og reparasjoner	18584		65,7		449,2			1623,0										2137,9	
Oljeborerigger, reparasjoner	18598	96,8	42,8											6,6				146,2	
Oljeborerigger, reparasjoner i utlandet	18599	21,1																21,1	
Boring etter olje og gass	18717			2116,7											593,7			2710,4	
Olje- og gasstransport med rør	18824															2483,0		2483,0	
Utleie av borerigger	18906									169,0					356,8			525,8	
Andre varer									1855,2	178,7	175,0							-	
TOTAL		0,0	149,5	311,8	3834,8	2324,8	429,8	148,1	-	3483,8	706,3	485,4	-	-	-	400,0	950,5	2483,0	-
Bruttoprodukt										40401,7	1368,8	1997,6							
Bruttoproduksjonsverdi										43885,5	2075,1	2483,0							

Tabell 2.3. Oversiktsmatrise for oljesektoren i nasjonalregnskapet

	18063	18082	18083	18167	18168	18717	18824	18902	18906	20138	20...	23165	23460	23717	23824	23...	59165	59717	59824	71...		
18008																						
18009														149,5								
18010												311,8										
18063											117,1	705,0								400,0	1222,1	
18082											1103,3										1103,3	
18083										372,3	101,6					39,7					513,6	
18167												91,1								12894,0	12985,1	
18168													4246,5							28500,0	32746,5	
18717										2116,7										593,7	2710,4	
18824																				2483,0	2483,0	
18902																						
18906														169,0							356,8	525,8
18 andre varer										1099,1		2290,5		387,6	485,4							
19 andre varer										246,7		85,4		0,2								
20137																			148,1			
20138																	3834,8				3834,8	
20187																		429,8				
20188																	2324,8					
20 andre arter																	20,7	106,2				
23165	400,0	81,5	276,4	12985,1	30142,5																43885,5	
23717		24,1				1550,4		19,8	480,8												2075,1	
23824							2483,0														2483,0	
23 ...		997,7	237,2																			
54238																	-80,0			80,0	0	
54288																	-49,0			49,0	0	
72' ...	822,1				2604,0	1160,0			45,0													
	1222,1	1103,3	513,6	12985,1	32746,5	2710,4	2483,0		525,8	3834,8		40401,7		1368,8	1997,6		6051,3	536,0	148,1			
												43885,5		2075,1	2483,0							

Tabell 2.4. Produksjonen i oljesektoren 1980. Mill.kr

	Utvinning 23165	Boring 23717	Rørtransport 23824
18063 Uspesifisert tjenesteimport for utvinning av olje og gass, drifts- og investeringsutgifter	400,0		
18082 Egne investeringsarbeider på maskiner i bergverksdrift og oljeboring, lønn	81,5	24,1	
18083 Bortleie av produksjonsfaktorer fra bergverksdrift og industri til bygge- og anleggsvirksomhet, lønn ...	276,4		
18167 Naturgass	12 985,1		
18168 Norsk råolje mv.	30 142,5		
18717 Boring etter olje og gass		1 550,4	
18824 Olje- og gasstransport med rør			2 483,0
18902 Databehandling, annonse- og reklamevirksomhet og teknisk og forretningsmessig tjenesteyting ellers ...		19,8	
18906 Utleie av borerigger		480,8	
Sum	43 885,5	2 075,1	2 483,0

Tabell 2.5. Vareinnsats til oljesektoren 1980. Mill.kr

	Utvinning 23165	Boring 23717	Rørtransport 23824
18009 Oljeborerigger og skip, reparasjoner		149,5	
18010 Oljeutvinningsplattformer mv., reparasjoner	311,8		
18032 Kontorrekvisita, utstyr mv.	34,7		
18033 Godtgjørelse for leiearbeid, teletjenester, vask og rensing mv.	265,9		
18034 Posttjenester, betalte banktjenester, offentlige gebyrer mv.	91,2	30,1	175,0
18035 Annonse- og reklametjenester	215,8		
18036 Kontortjenester, EDB mv. (fratrekkbar merverdiavgift)	33,0	53,9	
18037 Kontortjenester EDB mv. (fritatt merverdiavgift og investeringsavgift)	80,7		
18039 Representasjon, reiser mv. (ikke-fratrekkbar merverdiavgift)	16,5		
18040 Representasjon, reiser mv. (fritatt merverdiavgift og investeringsavgift)	164,0	63,6	
18041 Transport	264,8		
18056*) Driftsutgifter i utlandet ved boring etter olje og gass, inklusive uspesifisert tjenesteimport, investeringsutgifter		50,9	
18057*) Driftsutgifter i utlandet, olje- og gasstransport med rør			142,8
18060*) Uspesifisert vareimport for utvinning av olje og gass, drifts- og investeringsutgifter	47,0		
18062*) Uspesifisert vareimport for olje- og gasstransport med rør, drifts- og investeringsutgifter			0,0
18063*) Uspesifisert tjenesteimport for utvinning av olje og gass, drifts- og investeringsutgifter	705,0		
18070 Godtgjørelse for leiearbeid i bergverksdrift og industri (ekskl. trykking og skipsbygging)	473,7	158,5	167,6
18167 Naturgass	91,1		
18220 Fiskevarer	0,3		
18455 Andre kjemisk-tekniske produkter	7,1		
18461 Bensin	0,5		

*) Ikke-konkurrerende importvarer.

Tabell 2.5 (forts.). Vareinnsats til oljesektoren 1980. Mill.kr

	Utvinning 23165	Boring 23717	Rørtransport 23824
18462 Smøreoljer o.l.	5,1	8,8	
18463 Fyringsoljer	117,8	15,5	
18468 Andre jordolje- og kullprodukter	0,4		
18882 Tjenesteyting, annen skadeforsikring	-10,0	-28,8	
18890 Tjenester av forretningsbygg	36,3	10,3	
18905 Utleie av maskiner og utstyr til næringslivet	423,0	24,8	
18906 Utleie av borerigger		169,0	
18912 Offentlig administrasjon, gebyrer, levert vare- innsats mv.	22,7		
Sum 18-verdier	3 398,4	706,1	485,4
19032	23,8		
19034		0,2	
19039	7,1		
19462	16,8		
19463	37,7		
Sum 19-verdier	85,4	0,2	
41000 Bruttoprodukt	40 401,7	1 368,8	1 997,6
Bruttoproduksjonsverdi	43 885,5	2 075,1	2 483,0

Sammenhengen mellom fordelingskontiene for investeringsarter og de funksjonelle sektorene for realkapital er vist i tabell 2.6. Av tabellen framgår det at mesteparten av investeringene i oljesektoren består av de fire investeringsartene oljeboring og andre utgifter til oljeleting, oljeutvinningsplattformer, oljeborerigger og -skip og olje- og gassrørledninger. 54-kontiene i tabell 2.6 er korreksjonsposter for grensefeltene. Investeringer på grensefeltene fordeles etter eierandelene. Først foretas investeringene etter en initial fordelingsnøkkel. Hvis delingen av feltet senere blir endret, f.eks. ved at en større del av feltet viser seg å ligge på britisk side, skal britene også betale en større del av investeringene enn opprinnelig antatt. I nasjonalregnskapet føres dette ved at et beløp tilsvarende endringen i den britiske eierandelen, regnes som eksport av brukt realkapital. Det samme beløp føres på den tilsvarende korreksjonspost for utenlandske eierandeler og kommer til fradrag i de totale bruttoinvesteringer.

Tabell 2.6. Bruttoinvestering i fast realkapital etter funksjonell sektor. 1980. Mill.kr

Fordelingskonti	Funksjonell sektor		
	Utvinning 59165	Boring 59717	Rørtransport 59824
20124 Andre driftsbygg	10,0	6,0	
20137 Olje- og gassrørledninger (med landinstallasjoner og pumpestasjoner)			148,1
20138 Oljeboring og andre utgifter til oljeleting	3 834,8		
20163 Lastebiler, varebiler, spesialbiler og trekkvogner mv.	0,7	0,2	
20183 Maskiner for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggsvirksomhet	10,0	100,0	
20187 Oljeborerigger og -skip		429,8	

Tabell 2.6 (forts.). Bruttoinvestering i fast realkapital etter funksjonell sektor. 1980. Mill.kr

Funksjonell sektor		Utvinning	Boring	Rørtransport
		59165	59717	59824
Fordelingskonti				
20188	Oljeutvinningsplattformer mv.	2 324,8		
54238	Korreksjoner for utenlandske eierandeler, oljeleting og oljeboring	-80,0		
54288	Korreksjoner for utenlandske eierandeler, olje-utvinningsplattformer mv.	-49,0		
	Sum 54-konti	-129,0		
	Sum 20-konti	6 180,3	536,0	148,1
	Sum	6 051,3	536,0	148,1

54-kontiene balanseres ved at 54238 leverer 80,0 mill.kr og 54288 leverer 49,0 mill.kr til eksportkonto 71102 (varer utenom handelsstatistikken).

En kort oversikt over datakildene til nasjonalregnskapet er gitt i figur 2.1. Publiseringen av nasjonalregnskapstall i Norge følger visse rutiner fra år til år. Foreløpige nasjonalregnskapstall beregnes i tre ulike versjoner før endelige regnskapstall foreligger ca. 20 måneder etter beregningsårets utløp. De tre versjonene av foreløpige regnskap blir gjerne kalt "Utsynsregnskapet", "marsregnskapet" og "novemberregnskapet". Den fjerde beregningsversjonen resulterer i et endelig regnskap.

Utsynsregnskapet offentliggjøres i publikasjonen "Økonomisk utsyn" som utgis i månedsskiftet januar/februar hvert år. Dette regnskapet beregnes ved slutten av året på grunnlag av løpende regnskapstall for året før og indikatorer for de 10 første måneder av året. Som indikator på olje- og gassutvinningen brukes månedlig produksjonsstatistikk.

Marsregnskapet utarbeides normalt i mars måned i det påfølgende år. Det er basert på indikatorer for alle måneder i beregningsåret og verditall for året før. Tallene publiseres i Statistisk ukehefte i april måned. Mer detaljerte tall blir publisert noen måneder seinere i den årlige nasjonalregnskapspublikasjonen.

Novemberregnskapet (som utarbeides i november måned året etter beregningsåret) atskiller seg nokså mye fra utsynsregnskapet og marsregnskapet ved at en rekke av de indikatorene som benyttes i disse regnskapene blir skiftet ut med endelige verditall i novemberregnskapet. Tallene fra novemberregnskapet (år t) blir publisert første gang sammen med endelig regnskap for året før (år t-1) og utsynsregnskapet for neste år (år t+1) i Økonomisk utsyn. Produksjonstall fra industristatistikken for olje- og gassutvinning foreligger før novemberregnskapet utarbeides.

Figur 2.1. OVERSIKT OVER BEHANDLINGEN AV OLJEVIRKSOMHETEN I NASJONALREGNSKAPET

	Første og annet foreløpige regnskap	Tredje foreløpige regnskap og endelig regnskap
Olje- og gassutvinningssektoren Bruttoproduksjonsverdi Vareinnsats Investeringer Direkte import Vareinnsats Investeringer Eksport	Produksjonsverdi for olje og gass beregnes ved hjelp av mengder fra månedlig produksjonsstatistikk og priser fob feltet fra utenrikshandelsstatistikken Anslås Kvartalsvis investeringsstatistikk Anslås Kvartalsvis investeringsstatistikk Utenrikshandelsstatistikken verditall brukes direkte	Produksjonsverdi for olje og gass beregnes ved hjelp av mengder fra industristatistikken og priser fob feltet fra utenrikshandelsstatistikken Industristatistikk som for første og annet foreløpige regnskap
Oljeboringssektoren Bruttoproduksjonsverdi Vareinnsats Investeringer Direkte import Vareinnsats Investeringer Eksport	Anslås. Som indikator for produksjonens pris- og volumutvikling brukes pris på boring pr. dag (boreraten) og antall riggdager Anslås ved hjelp av betalingstall fra Norges Banks valutastatistikk Kvartalsvis investeringsstatistikk Betalingstall fra Norges Banks valutastatistikk Kvartalsvis investeringsstatistikk Betalingstall fra Norges Banks valutastatistikk	Bygge- og anleggsstatistikk
Rørtransportsektoren Bruttoproduksjonsverdi Vareinnsats Investeringer Direkte import Vareinnsats Investeringer Eksport	Beregnes ved hjelp av oppgaver fra Norpipe A/S over rørtransporten fra Ekofisk. I mangel av prisdata for gasstransporten i ledningen fra Frigg-feltet bruker en for denne priser fra Ekofiskfeltets rørtransport samt mengdeoppgaver over eksportert gass fra Frigg-feltet Beregnes delvis ved hjelp av anslag, delvis ved hjelp av data for rørtransporten fra Ekofisk Kvartalsvis investeringsstatistikk Anslås Kvartalsvis investeringsstatistikk Hele bruttoproduksjonsverdien eksporteres	Som for første og annet foreløpige regnskap

K i l d e : Den statistiske behandling av oljevirksomheten.

2.2. Noen hovedtall for oljesektoren

Historiske tall for de viktigste størrelsene i oljesektoren er lagt inn i nasjonalregnskapsdatabanken. Aggregeringsnivået i nasjonalregnskapsdatabanken tilsvarer MSG/MODAG, dvs. oljesektoren består av en produksjonssektor, 65 Råolje og naturgass, som leverer to varer, 66 Råolje og naturgass og 67 Boring, utvinning og rørtransport.

Sektor 65 Råolje og naturgass omfatter de tre nasjonalregnskapssektorene 23165 Utvinning av råolje og naturgass, 23717 Boring etter olje og gass og 23824 Olje- og gasstransport med rør. Vare 66 Råolje og naturgass omfatter de tre nasjonalregnskapsvarene 18166 Råolje, mv., importert, 18167 Naturgass og 18168 Norsk råolje mv. Vare 67 Boring, utvinning og rørtransport omfatter de tre nasjonalregnskapsvarene 18717 Boring etter olje og gass, 18824 Olje- og gasstransport med rør og 18906 Utleie av borerigger.

Bruttoproduksjonsverdi, vareinnsats og bruttoprodukt i sektor 65 fremkommer ved summering av de tilsvarende størrelser for nasjonalregnskapssektorene 23165, 23717 og 23824. Tallene i tabell 2.7 er hentet fra nasjonalregnskapsdatabanken oppdatert etter marsregnskapet 1980, og 1980-tallene stemmer derfor overens med tallene i tabell 2.1 og 2.2.

Tilgang og anvendelse for vare 66 kan ikke uten videre utledes fra tallene i tabell 2.1 og 2.2. For det første inngår importert råolje i vare 66. For det andre er tallene i nasjonalregnskapsdatabanken regnet i basisverdier, mens tallene i tabell 2.1 og 2.2 er regnet i selgerverdier. Differansen mellom innenlandsk produksjon av råolje i tabell 2.1 og 2.7 utgjøres av merverdiavgift på råolje.

Tabell 2.7.

NASJONALREGNSKAPSTALL
65-RÅDLJE OG NATURGASS
(a) LØPENDE PRISER/ANTALL

	1971	1972	1973	1974	1975
BRUTTOPRODUKSJON	61.5	266.1	391.8	1625.9	5308.4
VAREINNSATS I ALT	49.0	57.6	130.8	555.9	1053.5
MOMS VAREINNSATS I ALT	0.0	0.0	0.0	7.4	0.0
VAREINNS.EKSKL.MOMS	49.0	57.6	130.8	548.5	1053.5
VAREINNSATS AV ELEKTRISITET	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
VAREINNSATS AV OLJEPRODUKTER	2.5	5.1	3.5	11.4	26.0
VAREINNSATS I ALT EKS. ELEKTR	46.5	52.5	127.3	537.1	1027.4
VAREINNSATS AV EGNE HOVEDVARE	0.0	0.0	0.0	95.0	121.9
BRUTTOPRODUKT	12.5	208.5	261.0	1070.0	4254.9
KAPITALSLIT I ALT	387.3	313.0	540.2	1277.0	1354.9
AVGIFTER OG SUBSIDIER I ALT	14.2	47.7	75.1	137.8	228.4
MOMS (FØR 1970: OMS)	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.0
VAREAVGIFTER UTENOM MOMS	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
SEKTORAVGIFTER	14.2	47.7	75.1	138.0	228.4
VARESUBSIDIER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
SEKTORSUBSIDIER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
FAKTORINNTEKT	-389.0	-152.2	-354.3	-344.8	2671.6
LØNSKOSTNADER I ALT	0.0	17.2	33.8	94.6	246.3
ARBEIDSGIVERAVGIFT	0.0	2.2	4.9	13.4	32.9
UTBETALT LØNN	0.0	15.0	28.9	81.2	213.4
DRIFTSRESULTAT	-389.0	-169.4	-388.1	-439.4	2425.3
UTFØRTE TIMEVERK I ALT 1000	0.0	410.5	771.9	2288.2	4415.1
SYSSELSATTE I ALT 1000 ARSV	0.0	0.2	0.4	1.2	2.4
LØNNSTAKERE 1000 ARSV	0.0	0.2	0.4	1.2	2.4
SELVSTENDIGE 1000 ARSV	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

%	1976	1977	1978	1979	1980
BRUTTOPRODUKSJON	8186.8	10148.7	17294.8	26505.3	48443.6
VAREINNSATS I ALT	1230.7	1450.9	2285.4	3550.0	4675.5
MOMS VAREINNSATS I ALT	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
VAREINNS.EKSKL.MOMS	1230.7	1450.9	2285.4	3550.0	4675.5
VAREINNSATS AV ELEKTRISITET	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
VAREINNSATS AV OLJEPRODUKTER	36.0	49.2	66.8	110.4	202.2
VAREINNSATS I ALT EKS. ELEKTR	1194.7	1401.7	2218.6	3439.6	4473.3
VAREINNSATS AV EGNE HOVEDVARE	20.3	21.1	60.2	52.4	260.1
BRUTTOPRODUKT	6956.1	8697.8	15009.4	22955.3	43768.1
KAPITALSLIT I ALT	2390.9	3547.9	4257.0	4933.0	5814.7
AVGIFTER OG SUBSIDIER I ALT	838.0	745.2	1313.9	1724.3	4382.3
MOMS (FØR 1970: OMS)	0.0	0.0	3.5	15.3	184.3
VAREAVGIFTER UTENOM MOMS	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
SEKTORAVGIFTER	838.0	745.2	1310.4	1709.0	4198.0
VARESUBSIDIER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
SEKTORSUBSIDIER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
FAKTORINNTEKT	3727.2	4404.7	9438.5	16298.0	33570.3
LØNSKOSTNADER I ALT	373.0	593.4	948.6	1223.2	1285.9
ARBEIDSGIVERAVGIFT	40.4	73.0	107.4	138.2	151.4
UTBETALT LØNN	332.6	520.4	841.2	1085.0	1134.5
DRIFTSRESULTAT	3354.2	3811.3	8489.9	15074.8	32284.4
UTFØRTE TIMEVERK I ALT 1000	4556.7	6935.8	9455.4	12336.8	11321.2
SYSSELSATTE I ALT 1000 ARSV	2.7	4.2	5.5	6.4	6.0
LØNNSTAKERE 1000 ARSV	2.7	4.2	5.5	6.4	6.0
SELVSTENDIGE 1000 ARSV	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

NASJONALREGNSKAPSTALL
65-RAOLJE OG NATURGASS
(b) FASTE PRISER

	1971	1972	1973	1974	1975
BRUTTOPRODUKSJON	94.7	541.3	538.9	1099.8	3342.4
VAREINNSATS I ALT	46.3	49.2	102.8	363.0	664.8
MOMS VAREINNSATS I ALT	0.0	0.0	0.0	5.2	9.2
VAREINNS.EKSKL.MOMS	46.3	49.2	102.8	357.8	655.6
VAREINNSATS AV ELEKTRISITET	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
VAREINNSATS AV OLJEPRODUKTER	1.3	3.5	1.0	3.4	8.3
VAREINNSATS I ALT EKS. ELEKTR	45.0	45.7	101.8	354.4	647.2
VAREINNSATS AV EGNE HOVEDVARE	0.0	0.0	0.0	67.8	81.1
BRUTTOPRODUKT	48.4	492.1	436.1	736.8	2677.6
KAPITALSLIT I ALT	372.3	285.2	456.9	929.3	875.0
=====					
	1976	1977	1978	1979	1980
BRUTTOPRODUKSJON	7572.4	8700.5	14589.1	17556.5	NA
VAREINNSATS I ALT	1101.7	1221.7	1773.6	2588.2	NA
MOMS VAREINNSATS I ALT	0.0	7.8	29.3	37.9	NA
VAREINNS.EKSKL.MOMS	1101.7	1213.9	1744.3	2550.3	NA
VAREINNSATS AV ELEKTRISITET	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
VAREINNSATS AV OLJEPRODUKTER	31.8	41.5	61.0	77.4	NA
VAREINNSATS I ALT EKS. ELEKTR	1069.9	1172.4	1683.3	2472.9	NA
VAREINNSATS AV EGNE HOVEDVARE	21.8	22.7	58.8	44.6	NA
BRUTTOPRODUKT	6470.7	7478.8	12815.5	14968.3	NA
KAPITALSLIT I ALT	2239.6	2978.9	3286.9	3603.2	NA
=====					

NASJONALREGNSKAPSTALL
 66-RAOLJE OG NATURGASS

(a) LØPENDE PRISER/ANTALL

	1971	1972	1973	1974	1975
INNENLANDSK PRODUKSJON	42.3	240.9	307.1	850.0	4158.5
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
IMPORT	869.2	887.1	1148.6	2945.9	2663.3
BRUTTOTILGANG I ALT	911.5	1128.0	1455.7	3795.9	6821.8
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL INVESTERING	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL LAGER	84.0	35.8	49.8	411.1	-51.4
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	791.5	848.5	1013.4	2540.1	3305.1
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL EKSPORT	36.0	243.7	392.5	844.7	3568.1
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
=====					
	1976	1977	1978	1979	1980
INNENLANDSK PRODUKSJON	6818.2	8131.1	13770.9	22084.7	42946.3
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
IMPORT	4210.1	4626.3	4532.3	5679.4	7706.2
BRUTTOTILGANG I ALT	11028.3	12757.4	18303.2	27764.1	50652.5
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL INVESTERING	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL LAGER	-37.3	63.3	211.8	-471.1	-216.4
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	4349.1	4583.0	4493.1	6242.4	9474.9
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL EKSPORT	6716.5	8111.1	13598.3	21992.8	41394.0
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
=====					

 NASJONALREGNSKAPSTALL
 66-RAOLJE OG NATURGASS

(b) FASTE PRISER

	1971	1972	1973	1974	1975
INNENLANDSK PRODUKSJON	76.7	519.1	467.1	525.7	2582.9
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
IMPORT	771.0	880.3	966.9	915.3	789.3
BRUTTOTILGANG I ALT	847.7	1399.4	1434.0	1441.0	3372.2
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL INVESTERING	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL LAGER	96.9	146.1	76.0	162.4	27.5
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	695.3	754.1	848.7	856.0	1164.8
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL EKSPORT	55.5	499.2	509.3	422.6	2179.9
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
=====					
	1976	1977	1978	1979	1980
INNENLANDSK PRODUKSJON	6366.2	6878.3	11496.4	14582.9	NA
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
IMPORT	3732.6	3967.7	3879.1	3518.7	NA
BRUTTOTILGANG I ALT	10098.8	10846.0	15375.5	18101.6	NA
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
LEVERANSE TIL INVESTERING	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
LEVERANSE TIL LAGER	47.0	54.3	187.4	-278.6	NA
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	3778.2	3846.8	3690.2	4228.2	NA
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
LEVERANSE TIL EKSPORT	6273.6	6944.9	11497.9	14152.0	NA
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
=====					

Tabell 2.9.

NASJONALREGNSKAPSTALL
67-BORING UTVINNING OG RØRTRANSP
(a) LØPENDE PRISER/ANTALL

	1971	1972	1973	1974	1975
INNENLANDSK PRODUKSJON	11.9	15.1	70.8	770.1	1107.0
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
IMPORT	483.9	400.0	479.0	507.7	658.4
BRUTTOTILGANG I ALT	495.8	415.1	549.8	1277.8	1765.4
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL INVESTERING	495.8	415.1	511.8	900.0	919.8
LEVERANSE TIL LAGER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	0.0	0.0	0.0	95.0	121.9
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL EKSPORT	0.0	0.0	38.0	282.8	723.7
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
=====					
	1976	1977	1978	1979	1980
INNENLANDSK PRODUKSJON	1192.2	1785.6	3167.8	3781.8	4514.2
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
IMPORT	1717.0	1175.0	627.9	829.4	1205.0
BRUTTOTILGANG I ALT	2909.2	2960.6	3795.7	4611.2	5719.2
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL INVESTERING	1960.4	1526.4	1230.0	1383.9	2116.7
LEVERANSE TIL LAGER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	20.3	21.1	364.7	328.3	169.0
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL EKSPORT	928.5	1413.1	2201.0	2899.0	3433.5
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
=====					

NASJONALREGNSKAPSTALL
67-BORING UTVINNING OG RØRTRANSP
(b) FASTE PRISER

	1971	1972	1973	1974	1975
INNENLANDSK PRODUKSJON	11.4	13.8	61.0	570.4	736.7
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
IMPORT	463.1	365.3	412.5	362.6	441.3
BRUTTOTILGANG I ALT	474.5	379.1	473.5	933.0	1178.0
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL INVESTERING	474.5	379.1	440.8	663.2	613.0
LEVERANSE TIL LAGER	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	0.0	0.0	0.0	67.8	81.1
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
LEVERANSE TIL EKSPORT	0.0	0.0	32.7	202.0	483.9
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
=====					
	1976	1977	1978	1979	1980
INNENLANDSK PRODUKSJON	1053.9	1557.9	2838.0	3144.4	NA
TOLL	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
IMPORT	1846.2	1263.4	613.8	647.3	NA
BRUTTOTILGANG I ALT	2900.1	2821.3	3451.8	3791.7	NA
LEVERANSE TIL PRIVAT KONSUM	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
LEVERANSE TIL INVESTERING	2013.9	1410.2	1041.9	1080.2	NA
LEVERANSE TIL LAGER	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
LEVERANSE TIL VAREINNSATS BED	21.8	22.7	356.5	279.1	NA
LEVERANSE TIL VAREINNSATS OFF	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
LEVERANSE TIL EKSPORT	864.4	1388.4	2053.4	2432.4	NA
LEVERANSE TIL USPES. OG REP.	0.0	0.0	0.0	0.0	NA
=====					

3. PRODUKSJON AV RÅOLJE OG NATURGASS

Produksjonen på den norske kontinentalsokkelen foregår nå på fem områder: Ekofisk, Frigg, Statfjord, Murchison og Valhall.

Ekofiskfeltet ble funnet i 1969, og produksjonen startet i 1971. På Ekofisk produseres det både råolje og naturgass (metan). I 1975 ble oljerørledningen fra Ekofisk til Teesside tatt i bruk. Fra og med 1979 har våtgasskomponenter (NGL) blitt ført sammen med råoljestrømmen gjennom rørledningen til Teesside. Blandingen kalles ustabilisert råolje. Ved registrering av produksjon og eksport betraktes det som går inn i rørledningen som én vare, råolje. I stabiliseringsanlegget i Teesside blir råoljen separert i stabilisert råolje og våtgass (NGL). En del av våtgassen (70 prosent i 1981) blir levert til petrokjemianleggene på Rafnes. Naturgassen fra Ekofisk blir transportert i rør til Emden. Rørledningen til Emden ble tatt i bruk i 1977. All gassen selges til utlandet.

Friggfeltet, som ble funnet i 1971, ligger på delelinjen mellom norsk og britisk del av Nordsjøen. Gjennom en overenskomst om felles utnyttelse av Friggfeltet (St.prp. 183 for 1975-76) har norske og britiske myndigheter blitt enige om en fordeling slik at 60,82 prosent av reservene er norske. I henhold til avtalen vil reservefordelingen bli tatt opp til revisjon når nærmere kjennskap til reservoaret foreligger. Produksjonen på norsk side ble satt igang i 1978. På Friggfeltet produseres det naturgass og en mindre mengde kondensat.¹⁾ Gassen transporteres i rørledning til St. Fergus i Skottland og brukes i sin helhet i Storbritannia.

Statfjordfeltet ble funnet i 1974, og er det hittil største utbyggingsprosjekt på norsk kontinentalsokkel. Den norske eierandelen i Statfjordfeltet er 84,09 prosent. Den første plattformen, Statfjord A, ble tatt i bruk i 1979. Statfjord B ble tauet ut til feltet i august 1981, og produksjonen på B-plattformen startet i november 1982. På Statfjordfeltet produseres det råolje for salg og naturgass til eget bruk som brensel. Oljen fra Statfjord transporteres med skip, dels til Norge, dels til andre land.

Murchisonfeltet ble funnet i 1975, og produksjonen ble satt igang i 1980. På Murchison produseres det foreløpig bare råolje, som transporteres i rør til Sullom Voe på Shetland. Den norske eierandelen er 16,25 prosent. Oljen fra Valhall transporteres i rør til Ekofisk og videre til Teesside.

Byrået innhenter oppgaver over produserte mengder fra operatørene. Både når det gjelder råolje og naturgass ber en om å få oppgitt produsert mengde for salg. Produsert mengde for salg er den mengde som måles ved inngangen til rørledningen (evt. skip), med tillegg av lagerøkning på feltet for oljens vedkommende, fratrukket forbruket på plattformene langs rørledningen og forbruket i terminalene. For naturgass innhentes også tall for den mengde som brukes som brensel på feltet. Disse mengdetallene inkluderer ikke gass som avfakles (brennes) på feltet.

De månedlige produksjonstallene er foreløpige, og kan avvike noe fra de endelige tall, som innhentes gjennom den årlige industristatistikken.

Tabell 3.1 og figur 3.1 viser årlig produksjon av råolje og naturgass. Tallene for naturgass inkluderer den mengde som brukes som brensel på feltet. Naturgass ble først produsert for salg i 1977.

Av den totale råoljeproduksjonen i 1981 utgjorde produksjonen fra Ekofisk 70 prosent, fra Statfjord 27,5 prosent og fra Murchison 2,5 prosent. 57 prosent av naturgassen ble produsert fra Ekofisk og 43 prosent fra Frigg. 20 prosent av råoljeproduksjonen ble levert til Norge. Av dette ble 2/3 levert direkte fra Statfjord.

Figur 3.2 viser månedlig produksjon av råolje fra den norske kontinentalsokkelen. Av figur 3.2 fremgår det at siden midten av 1975 har produksjonen av olje, med enkelte unntak, vært større enn gjennomsnittlig innenlandsk forbruk av petroleumsprodukter. Den sterke produksjonsnedgangen tidlig i 1976 skyldes brann på Alphaplattformen på Ekofiskfeltet. Flere stigerør måtte skiftes ut i løpet av våren og sommeren 1976.

I april 1977 skjedde den første ukontrollerte utblåsing på norsk kontinentalsokkel. Den fant sted på Bravoplattformen på Ekofiskfeltet. Produksjonen ble da ikke gjenopptatt før etter et par måneder. Den store nedgangen i produksjonen sommeren 1980 skyldes en streik.

Figur 3.3 viser månedlig produksjon av naturgass fra den norske kontinentalsokkel.

¹⁾ Kondensat utvinnes i forbindelse med gassproduksjonen, og består av hydrokarbonene pentan, heksan, heptan og oktan. Ved vanlig trykk og temperatur er kondensat flytende.

Tabell 3.1. Produksjon av råolje og naturgass

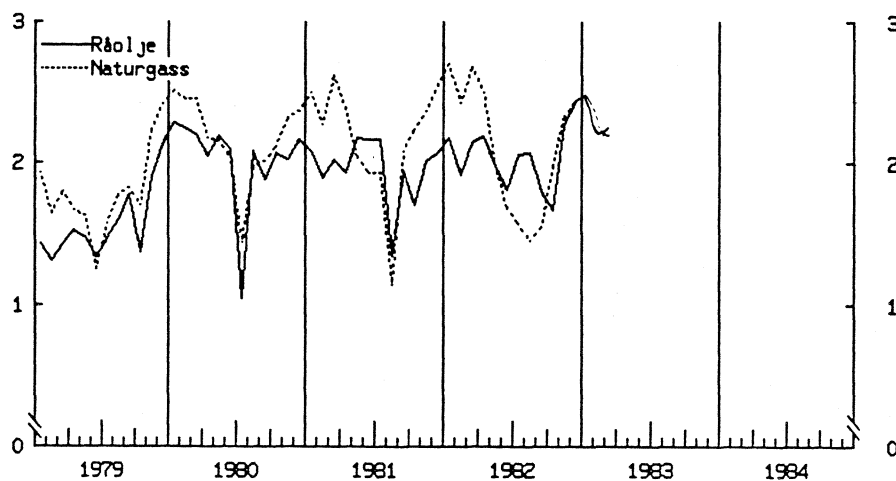
	Råolje 1 000 tonn	Naturgass Mill.Sm ³
1971	301	-
1972	1 626	-
1973	1 584	-
1974	1 700	-
1975	9 241	196
1976	13 799	286
1977	13 554	3 139
1978	16 957	14 891
1979	18 818	21 581
1980	24 408	26 110
1981	23 577	26 131
1982	24 585	25 399

Kilde: NOS Industristatistikk
 NOS Oljevirkosmheten 1980
 Statistisk månedshefte

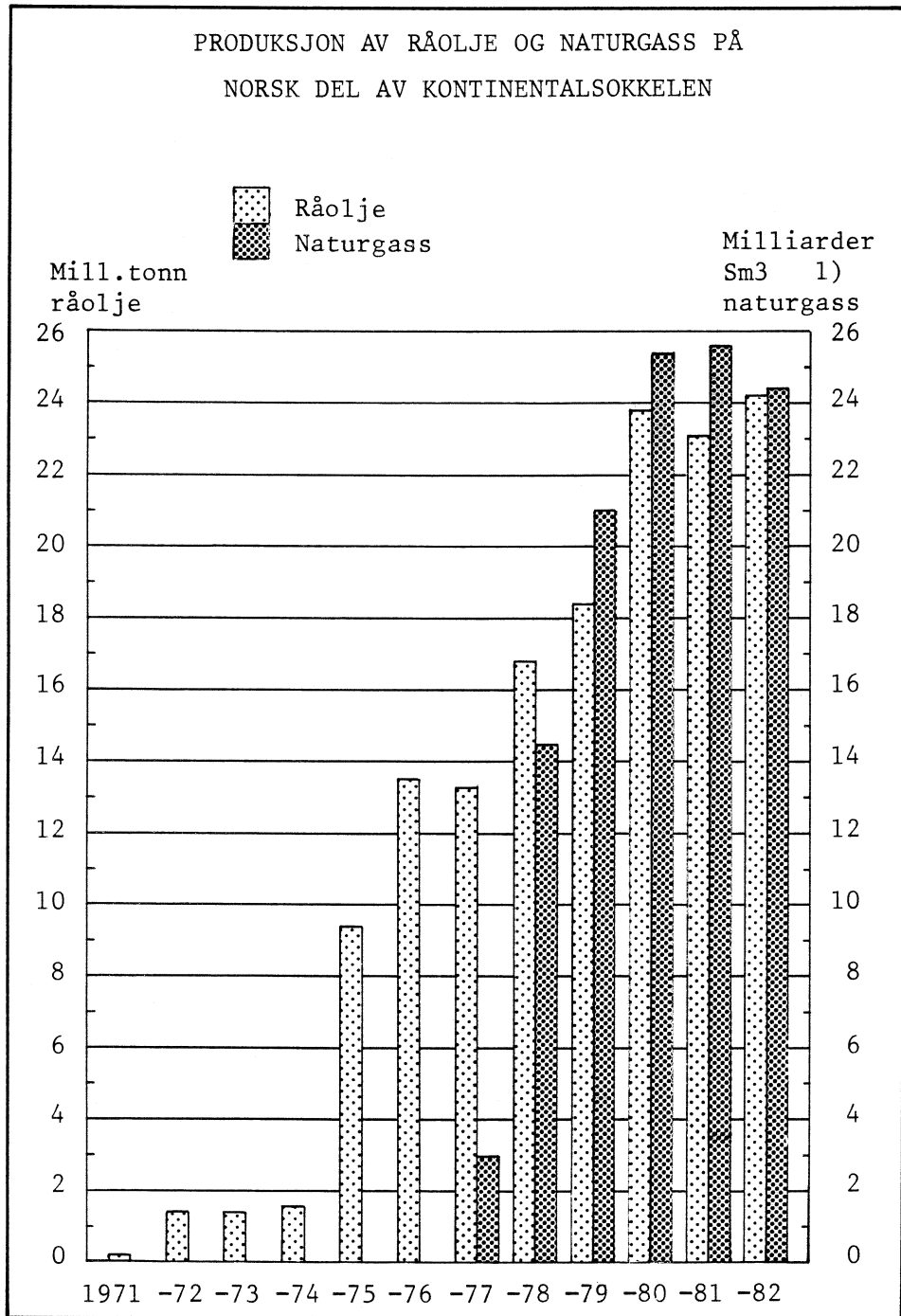
Figur 3.1.

PRODUKSJON AV RÅOLJE OG NATURGASS

Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder Sm³ (kubikkmeter)).
 Ukorrigererte tall.

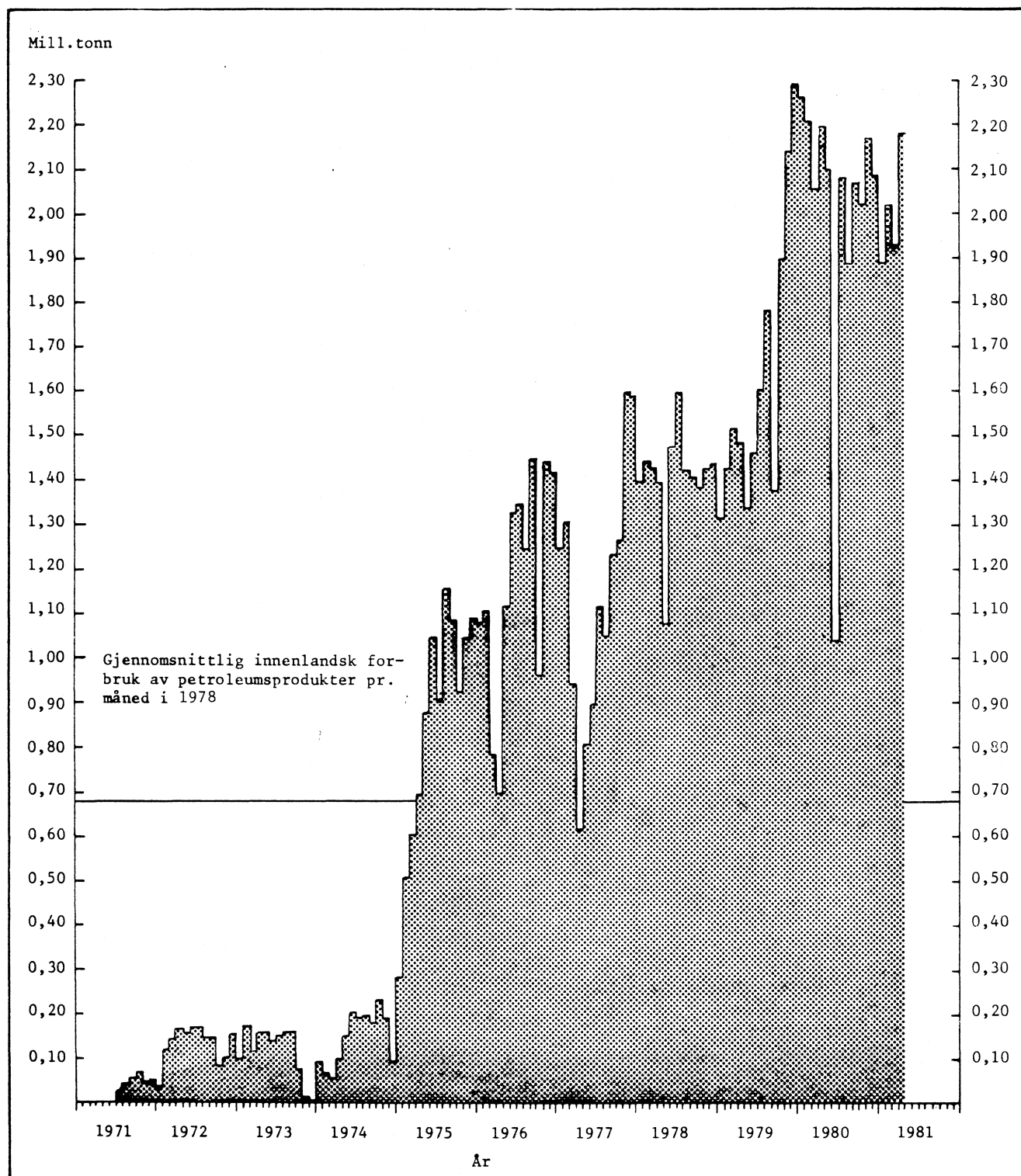
Figur 3.2 Produksjon av råolje og naturgass

1) 1 000 Sm³ naturgass tilsvarer 1 tonn oljeekvivalenter.

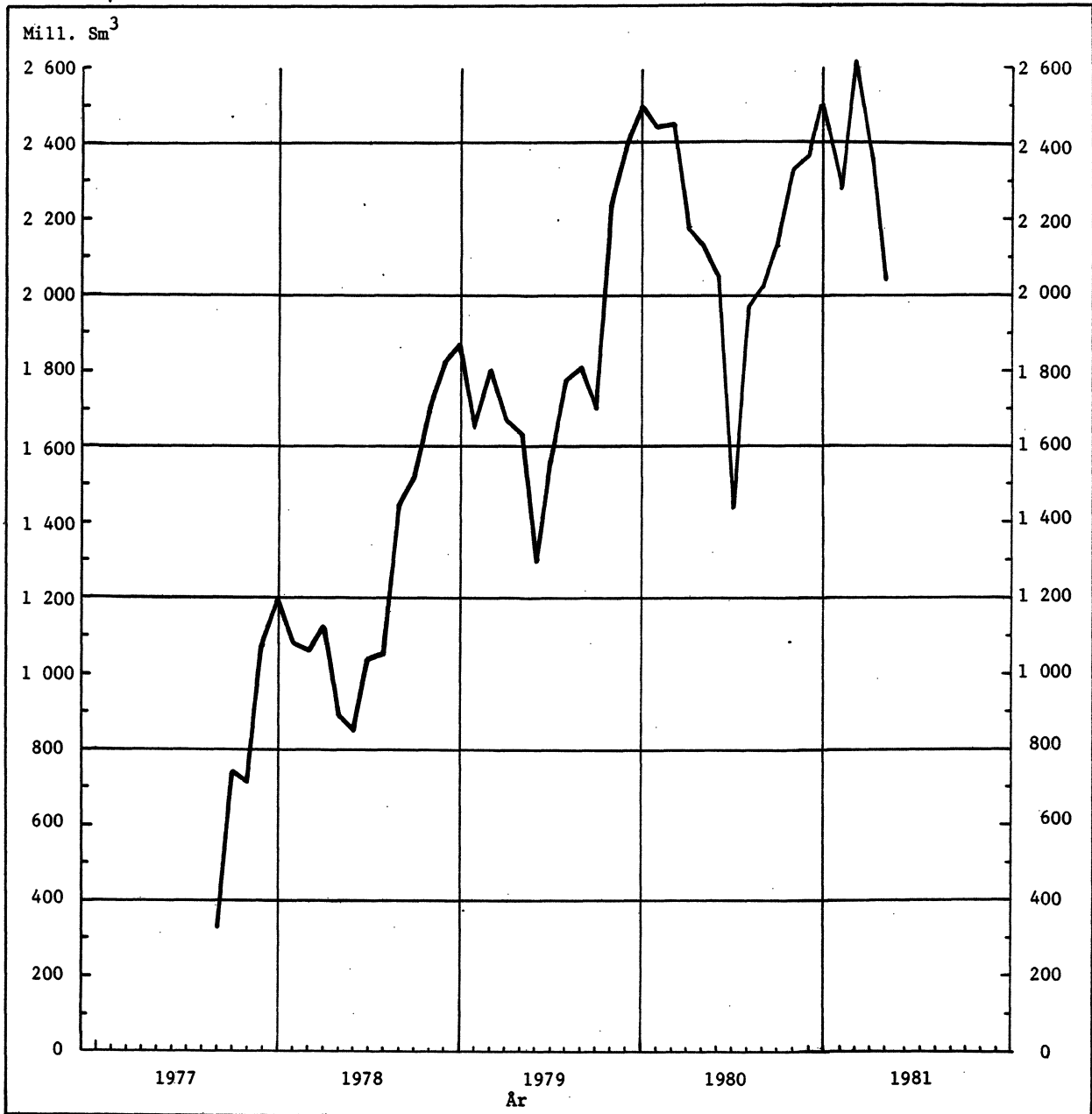
Kilde : Økonomisk utsyn 1982.

Figur 3.3 Produksjon av råolje fra den norske kontinentalsokkel. 1971-1981

Kilde: NOS Oljevirksohmheten 1980.

Figur 3.4 Produksjon av naturgass fra den norske kontinentalsokkel. 1977-1981

Kilde: NOS Oljevirksomheten 1980

4. VERDIBEREGNINGER

Bruttoproduksjonsverdien i utvinningssektoren beregnes på grunnlag av mengdetall for råolje og naturgass fra industristatistikken. Prisene som legges til grunn er normpriser. Da omsetningen av råolje ofte foregår mellom selskaper innenfor samme multinasjonale konsern, vil fakturaprisen lett kunne avvike fra den pris som ellers kunne observeres i et marked mellom uavhengige kjøpere og selgere. Normprisen er ment å reflektere denne markedsbestemte prisen. Det er Olje- og energidepartementet som fastsetter normprisen, for å løse de administrative og kontrollmessige problemer som ellers ville oppstått med hensyn til skattleggingen av oljeselskapene.

Normprisene fastsettes i ettertid, noe som betyr at en i nasjonalregnskapet (og utenrikshandelsstatistikken) anslår en foreløpig pris på oljen som blir erstattet med normprisen når denne foreligger. Normprisene gjelder oljeleveranser fob Teesside. Ved hjelp av opplysninger fra selskapet som eier rørledningen mellom Ekofisk og Teesside (Norpipe A/S) er det mulig å anslå transportkostnadene pr. enhet olje. Dermed er det mulig å beregne verdien av oljen fob Ekofisk. For naturgass beregnes det ingen normpris. Normprisen for råolje i perioden 1975 til 1982 er vist i tabell 4.1.

Tabell 4.1. Normpriser for råolje 1975 - 1982. Kroner pr. fat

	Råolje fra Ekofisk		Råolje fra Statfjord cif Nordsjøhavn	Råolje fra Murchison fob Sullom Voe
	Til havs	Fob Teesside		
1975				
1. kvartal	59,62			
2. "	58,35			
3. "	63,38			
4. "	68,89	69,12		
1976				
1. kvartal		70,40		
2. "		70,50		
3. "		71,00		
4. "		69,25		
1977				
1. kvartal		75,50		
2. "		76,00		
3. "		76,25		
4. "		75,75		
1978				
1. kvartal		73,25		
2. "	75,90	75,25		
3. "	74,60	74,00		
4. "		71,75		
1979				
1. kvartal		81,65		
2. "		103,50		
3. "		120,45		
4. "		137,20		
1980				
1. kvartal		166,95	166,70	
2. "		177,95	177,70	
3. "		179,35	180,35	
4. "		186,50	187,50	
1981				
1. kvartal		214,00	215,10	210,00
2. "		223,35	224,50	218,80
3. "		217,55	219,35	213,00
4. "		214,60	215,75	210,55
1982				
1. kvartal		208,60	208,60	204,55
2. "		197,50	197,50	193,80
3. "		226,80	226,50	222,50
4. "		243,00	243,35	239,40

K i l d e: Olje- og energidepartementet.

Tabell 4.2 og 4.3 viser bruttoproduksjonsverdien i oljesektoren i løpende og faste priser, og tabell 4.4 og 4.5 viser eksporten av råolje og naturgass i løpende og faste priser.

For beregning av bruttoproduksjonsverdien i sektorene Boring og Rørtransport, se oversikten i figur 2.1.

Tabell 4.2. Bruttoproduksjonsverdi i oljesektoren. Løpende priser. Mill.kr

	I alt	Utvinning	Boring	Rørtransport
1971	62	62	-	-
1972	266	266	-	-
1973	392	353	39	-
1974	1 626	856	770	-
1975	5 309	4 182	1 073	54
1976	8 187	6 967	844	376
1977	10 149	8 314	1 346	489
1978	17 295	14 081	1 973	1 241
1979	26 967	23 092	1 903	1 972
1980	48 639	43 593	2 561	2 485
1981	61 080	53 684	4 344	3 052
1982	67 561	59 531	4 905	3 125

K i l d e: Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 4.3. Bruttoproduksjonsverdi i oljesektoren. Faste priser. Mill.kr

	Utvinning	Boring	Rørtransport
1971	95	-	-
1972	541	-	-
1973	506	33	-
1974	529	570	-
1975	2 596	712	35
1976	6 495	807	270
1977	7 104	1 202	395
1978	11 717	1 757	1 115
1979	14 772	1 545	1 705
1980	18 356	1 644	2 087
1981	18 041	1 525	1 933
1982	18 217	1 609	1 656

1970-kroner t.o.m. 1975. 1975-kroner f.o.m. 1976.

K i l d e: Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 4.4. Eksport av råolje og naturgass

	I alt Mill. kr	Råolje		Naturgass	
		T 000 tonn	Mill. kr	Mill. Sm ³	Mill. kr
1971	17	238	17	-	-
1972	206	1 680	206	-	-
1973	238	1 531	238	-	-
1974	490	1 982	490	-	-
1975	3 443	7 771	3 443	-	-
1976	6 660	13 624	6 660	-	-
1977	8 111	13 557	7 286	2 652	825
1978	13 598	16 685	8 796	14 282	4 802
1979	21 993	18 528	14 698	20 809	7 295
1980	41 399	23 197	28 500	25 119	12 899
1981	48 087	20 453	31 047	25 197	17 040
1982	53 200	20 666	31 879	24 457	21 593

K i l d e: NOS Nasjonalregnskap 1969 - 1980. NOS Utenrikshandelstatistikk. Statistisk ukehefte
Aktuell statistikk. Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 4.5. Eksport av råolje og naturgass. Faste priser. Mill.kr

	Råolje	Naturgass
1971	348	-
1972	454	-
1973	379	-
1974	303	-
1975	2 138	-
1976	6 219	-
1977	6 239	706
1978	7 696	3 802
1979	8 626	5 527
1980	10 690	6 677
1981	9 471	6 701
1982	9 649	6 460

1970-kroner t.o.m. 1975. 1975-kroner f.o.m. 1976.

K i l d e: Utsynsregnskapet 1982.

5. INVESTERINGER OG VAREINNSATS I OLJESEKTOREN

Utbyggingen på den norske kontinentalsokkel foregikk inntil 1982 i områdene Ekofisk, Frigg, Statfjord, Murchison og Valhall. Utbyggingen av Gullfaksfeltet kom i gang i 1982. Andre felt som er under utbygging er Nord-Øst Frigg, Odin og Heimdal. For grensefeltene Frigg, Statfjord og Murchison regnes den delen av de totale investeringene som tilsvarer den norske eierandelen av feltet, med i norsk statistikk.

I nasjonalregnskapspublikasjonen er bruttoinvesteringene til Utvinning av råolje og naturgass fordelt på investeringsartene Beboelseshus, Driftsbygg, Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting, Biler mv., Oljeutvinningsplattformer mv. og Maskiner, redskap, inventar ellers. Tabell 5.1 viser bruttoinvesteringer til Utvinningssektoren i alt og til de to viktigste investeringsartene. Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting tilsvarer investeringsart 20138 Oljeboring og andre utgifter til oljeleting, fratrukket 54238 Korreksjoner for utenlandske eierandeler, oljeleting og oljeboring. Oljeutvinningsplattformer mv. tilsvarer investeringsart 20188 Oljeutvinningsplattformer, fratrukket 54288 Korreksjoner for utenlandske eierandeler, oljeutvinningsplattformer mv., (se tabell 2.6).

Bruttoinvesteringene til oljeboring fordeles på artene Driftsbygg, Oljerigger og skip og Maskiner, redskap, inventar ellers. Oljeborerigger og skip tilsvarer investeringsart 20187.

I Rørtransportsektoren er det bare en investeringsart, 20137 Olje- og gassrørledninger.

Tabell 5.2 viser bruttoinvesteringene i oljesektoren i faste priser, fordelt på de tre produksjonssektorene og de viktigste investeringsartene. Figur 5.1 viser de store variasjonene fra år til år i bruttoinvesteringene.

Tabell 5.3 viser den totale realkapitalbeholdningen i oljesektoren i faste og løpende priser. Ved å sammenlikne tabell 5.3 og 5.2 ser vi at de første bruttoinvesteringer i oljesektoren ble foretatt i 1965, men at det først i 1968 er en positiv realkapitalbeholdning. Forklaringen på dette er at i nasjonalregnskapet føres utgifter til forundersøkelser og boring av lete- og utforskningshull som investering, men hvis det senere viser seg at letekostnader og utgifter til oljeboring ikke fører til funn av olje, blir tallene for realkapitalbeholdningene omvurdert. Tomme hull avskrives samme år.

Tabell 5.1. Bruttoinvestering i fast kapital etter næring og art. Løpende priser. Mill.kr

	Utvinning			Boring		Rørtransport
	I alt	Herav		I alt	Herav	Olje- og gassrørledninger
		Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting	Oljeutvinningsplattformer		Oljeborerigger og skip	
1965	39	39	-	-	-	
1966	84	84	-	-	-	
1967	137	137	-	-	-	
1968	224	224	-	-	-	
1969	113	113	-	-	-	
1970	313	313	-	-	-	
1971	704	704	-	-	-	
1972	1 192	415	769	-	-	45
1973	1 179	512	654	782	782	1 147
1974	3 001	1 296	1 700	901	890	1 713
1975	4 068	1 175	2 878	933	842	2 645
1976	6 647	2 920	3 722	1 649	1 637	2 552
1977	10 696	3 539	7 112	1 552	1 488	1 375
1978	8 184	2 878	5 293	913	780	659
1979	6 594	3 161	3 447	196	106	254
1980	6 360	4 322	2 027	26	74	154
1981	17 286	5 542	11 615	-87	-87	58
1982	12 402	6 106	6 267	393	367	625

K i l d e: 1965 - 1978: NOS Nasjonalregnskap. 1979 - 1982: Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 5.2. Bruttoinvestering i fast kapital etter næring og art. Faste priser. 1970- og 1975-kroner. Mill.kr

	Utvinning			Boring		Rørtransport
	I alt	Herav		I alt	Herav	Olje- og gassrørledninger
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljeleting		Oljeutvinningsplattformer	Oljebore-rigger og skip			
1965	48	48	-	-	-	-
1966	101	101	-	-	-	-
1967	163	163	-	-	-	-
1968	260	260	-	-	-	-
1969	124	124	-	-	-	-
1970	313	313	-	-	-	-
1971	676	676	-	-	-	-
1972	1 078	379	692	-	-	41
1973	997	441	545	616	616	955
1974	2 176	947	1 225	662	653	1 227
1975	2 668	771	1 887	560	496	1 714
1975	4 068	1 175	2 878	933	842	2 645
1976	6 256	2 854	3 398	1 466	1 456	2 364
1977	8 989	3 066	5 886	1 184	1 130	1 186
1978	6 383	2 277	4 097	612	512	522
1979	4 822	2 411	2 423	19	-44	193
1980	3 935	2 676	1 252	15	45	102
1981	8 829	2 500	6 245	-56	-61	36
1982	5 668	2 524	3 127	195	179	358

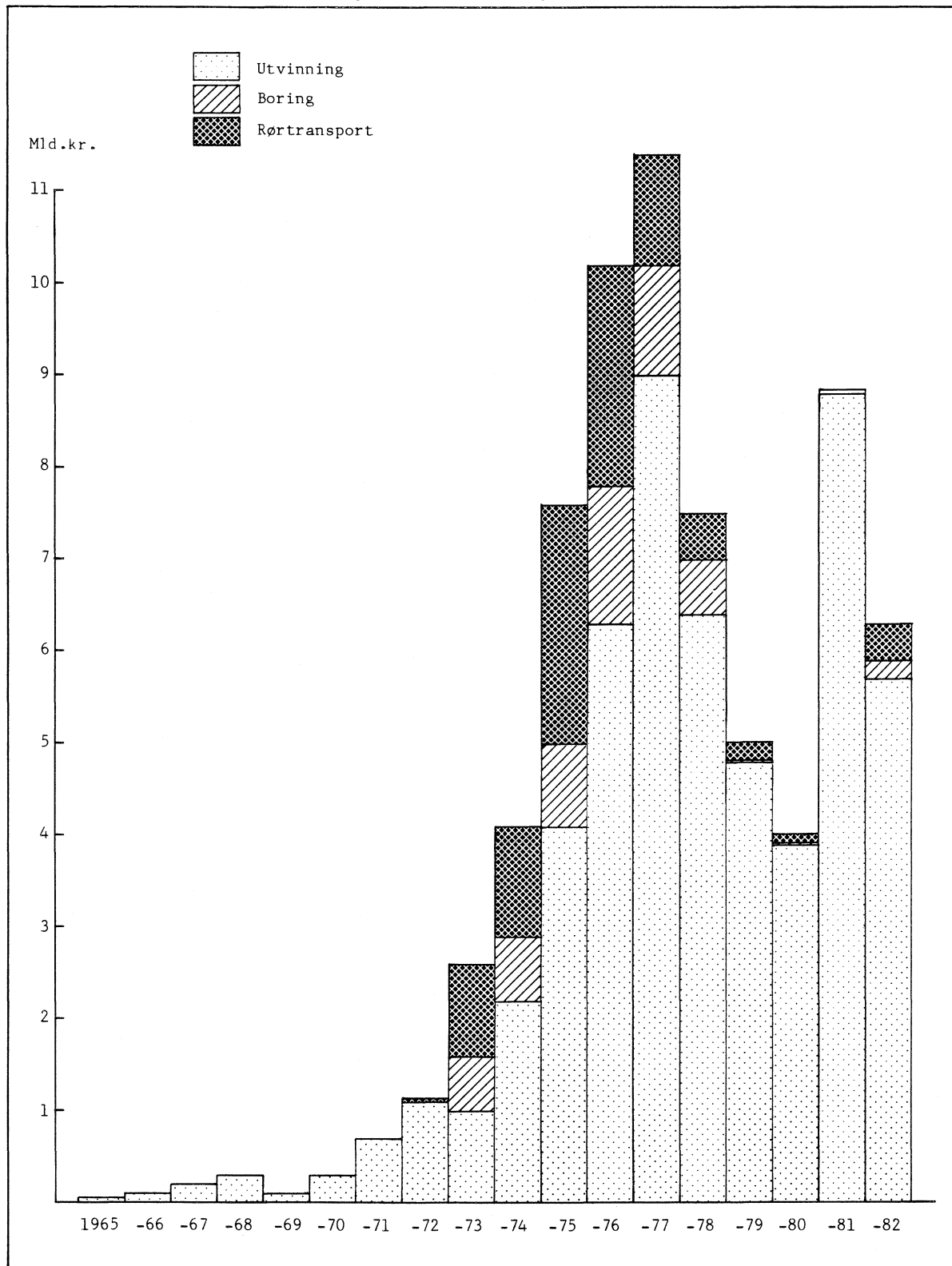
K i l d e: 1965 - 1978: NOS Nasjonalregnskap. 1979 - 1982: Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 5.3. Realkapital ved utgangen av året. Løpende og faste priser. Mill.kr

	Utvinning og boring etter olje og gass, olje- og gasstransport med rør		
	Løpende priser	Faste priser	
1968	37	43	
1969	58	64	
1970	161	161	
1971	484	466	
1972	1 434	1 300	1970-priser
1973	4 100	3 411	
1974	9 044	6 547	
1975	16 471	10 614	
1975		16 471	
1976	26 298	24 323	1975-priser
1977	39 106	32 702	
1978	47 748	36 833	
1979	52 519	38 263	
1980	61 071	38 398	
1981	79 450	42 769	
1982	89 839	44 199	

K i l d e: NOS Nasjonalregnskap.

Figur 5.1. Bruttoinvestering i oljesektoren. Faste priser

Investerings tallene er beheftet med en del usikkerhet. I nasjonalregnskapet ønsker en å registrere verdien av investeringsobjektet idet det leveres på feltet, selv om det da ikke er helt ferdig. Seinere leveranser til en plattform tas med i statistikken som investeringer når disse leveres på feltet. Erfaring viser at oppgavegiverne ofte forveksler verditall for utførte investeringer med betalingen for investeringsobjektene, eller med tall for fullførte investeringer.

Vareinnsatsen til oljesektoren, i faste og løpende priser, fremgår av tabellene 5.4 og 5.5. Både når det gjelder investeringer og vareinnsats står en overfor flere viktige problemer i statistikk-innsamlingen. Det er bl.a. vanskelig å få kjennskap til varesammensetningen av investeringene og vareinnsatsen.

Oljedirektoratets oppgaver over vareleveranser til leteboring i 1981 er gjengitt i tabell 5.6. Tallene omfatter både vareinnsats til boringssektoren 23717 og investeringsvarer til investeringsart 20138, som er knyttet til boringssektoren. En dekomponering av tallene på vareinnsats og investering kan bare foretas skjønsmessig.

Tabell 5.4. Vareinnsats til oljesektoren. Mill.kr

	Utvinning	Boring	Rørtransport
1971	49	-	-
1972	58	-	-
1973	108	23	-
1974	258	298	-
1975	621	410	23
1976	846	313	72
1977	950	419	82
1978	1 294	700	291
1979	2 292	635	359
1980	2 532	987	336
1981	3 348	896	519
1982	3 861	1 112	501

K i l d e: Utsynregnskapet 1982.

Tabell 5.5. Vareinnsats til oljesektoren. Faste priser. 1970- og 1975-kroner. Mill.kr

	Utvinning	Boring	Rørtransport
1971	46	-	-
1972	49	-	-
1973	83	20	-
1974	166	197	-
1975	396	255	14
1976	764	274	63
1977	792	354	77
1978	972	557	245
1979	1 668	461	284
1980	1 933	643	241
1981	1 991	235	340
1982	2 024	259	305

K i l d e: Utsynsregnskapet 1982.

Direkte import til kontinentalsokkelen er et stort problem for registreringen av investeringsvareleveranser for utvinningssektoren. Varestrømmer direkte fra utlandet til kontinentalsokkelen passerer ikke norsk tollgrense, og kommer dermed ikke med i utenrikshandelsstatistikken. Til den årlige industristatistikken innhentes oppgaver over hvor stor andel av investeringene (og vareinnsatsen) som er import, men erfaringsmessig er disse opplysningene ikke særlig pålitelige. I flere år har det vært betydelige avvik mellom industristatistikkenes tall for direkte import og de beregningene som blir gjort til utenrikshandelsstatistikken.

På grunnlag av nasjonalregnskapstall beregnes importandelen for hovedvarene som leveres som vareinnsats og investering til oljesektoren. Ut fra de varespesifikke importandelene kan en beregne den totale importandelen for leveranser av vareinnsats til hver av de tre oljesektorene og til investeringsartene, se tabell 5.7. For å få et bedre mål på hvor importkrevende oljevirkksomheten er, har vi gjengitt de kryssløpskorrigerte importandelene i samme tabell.

Tabell 5.6. Leveranser til leteboring 1981

Kategori		Mill.kr	Prosentandel
Leie av boreplattform		1 360	45
<u>Vareleveringer</u>		495	17
Rør	140		
Boreslam	85		
Sement	40		
Drivstoff og smøreolje	120		
Borekroner og boreverktøy	50		
Diverse vareleveranser	60		
<u>Tjenester</u>		855	29
Forsyningsskip	260		
Helikopter	100		
Logging	165		
Testing	100		
Kjerneprøver	10		
Kommunikasjon og navigasjon	15		
Diverse tjenester	205		
<u>Diverse kostnader</u>		290	10
Modifikasjon og reparasjon av boreplattform	70		
Basekostnader	60		
Administrasjon	115		
Diverse kostnader	45		
		<u>3 000</u>	<u>100</u>

Tallene er basert på innrapporterte data fra selskapene og gjenspeiler kostnadene for alle brønner som er påbegynt i 1981. For boringer påbegynt i slutten av året er totalkostnaden og kostnadsfordelingen beregnet av Oljedirektoratet.

K i l d e: Oljedirektoratet.

Tabell 5.7. Importandeler for vareinnsats og investeringsvarer til oljesektoren 1978. Prosent

	Importandel	Kryssløpskorrigert importandel
23165 Utvinning av råolje og naturgass	42,9	78,7
23717 Boring etter olje og gass	12,0	85,6
23824 Olje- og gasstransport med rør	31,6	21,8
20138 Oljeboring og andre utgifter til oljelet- ting	33,5	59,9
20188 Oljeutvinningsplattformer	61,7	-
20187 Oljeborerigger og skip	87,8	56,2
20137 Olje- og gassrørledninger	100	100
20009 Oljeborerigger - og skip, reparasjoner ..	28,3	-
20010 Oljeutvinningsplattformer mv., repara- sjoner	22,6	-

K i l d e: Nasjonalregnskapet. Importinnhold i sluttleveringer, Statistisk Sentralbyrå 1981.

6. SYSSELSETTING I OLJESEKTOREN

Oppgaver over sysselsettingen i oljesektoren innhentes fra industristatistikken for utvinningssektoren, og for bygge- og anleggsstatistikken for boringssektoren. Det er ingen sysselsetting i rørtransportsektoren.

Sysselelingsstatistikk for oljesektoren utarbeides også av Arbeidsdirektoratet. Tabell 6.1 viser sysselsettingstall fra industristatistikken og bygge- og anleggsstatistikken.

Tabell 6.1. Sysselsetting i oljesektoren

	Utførte timeverk i alt 1 000	Sysselelsatte i alt. 1 000 årsverk		
		Hele oljesektoren	Utvinning	Boring
1972	410,5	0,2	0,2	0,0
1973	771,9	0,4	0,2	0,2
1974	2 288,2	1,2	0,6	0,6
1975	4 415,1	2,4	1,0	1,4
1976	4 556,7	2,7	1,6	1,1
1977	6 935,8	4,2	2,4	1,8
1978	9 455,4	5,5	3,5	2,0
1979	12 336,8	6,4	4,3	2,1
1980	11 321,2	6,0	3,8	2,2
1981				

K i l d e: NOS Nasjonalregnskap. Nasjonalregnskapsdatabanken.

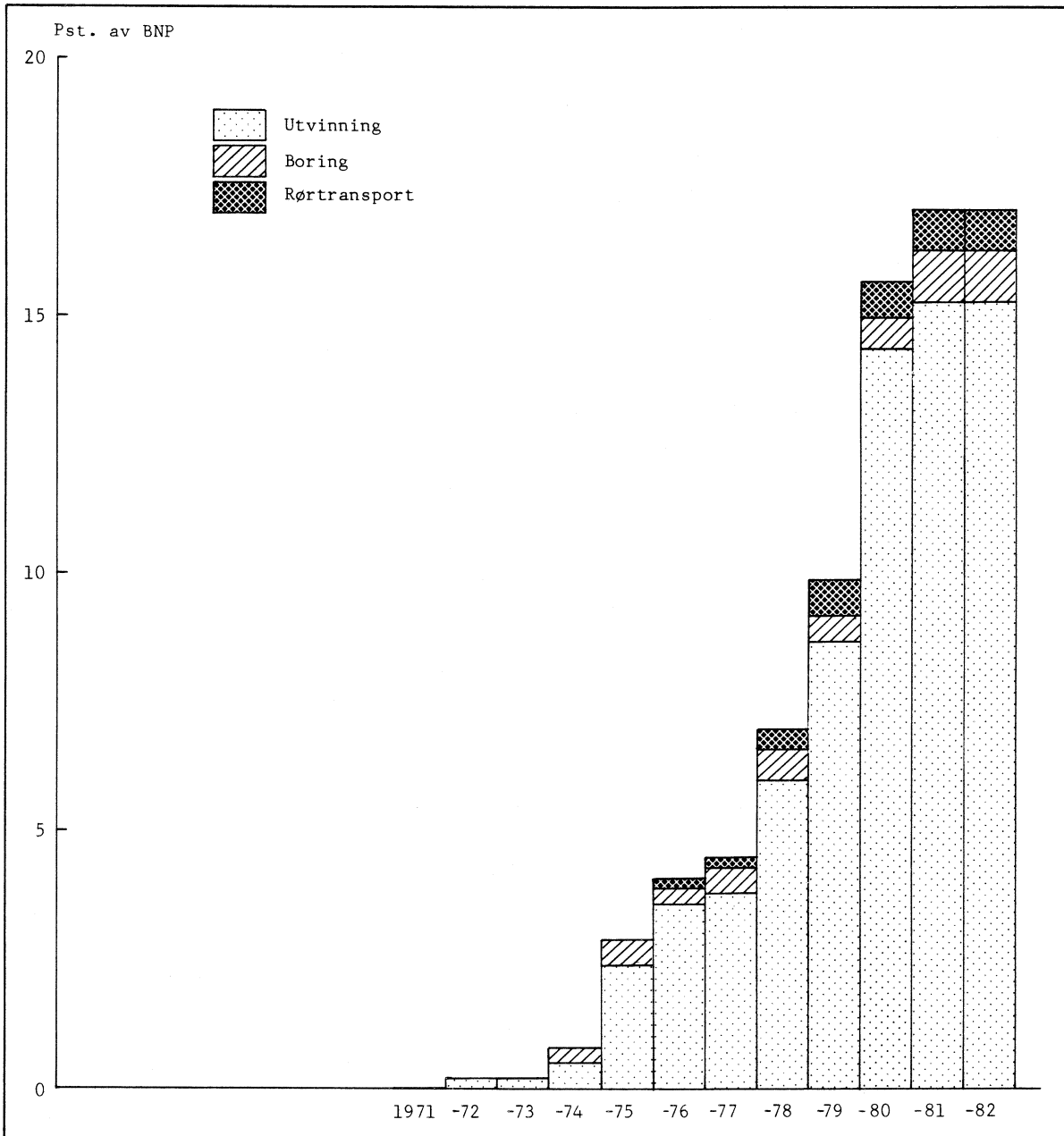
7. BRUTTOPRODUKT OG FAKTORINNTEKT I OLJESEKTOREN

Bruttoproduktet i de enkelte produksjonssektorer kan inndeles i følgende hovedkomponenter: Lønnskostnader, driftsresultat, kapitalslit, indirekte skatter og subsidier. Denne delen av nasjonalregnskapet kalles faktorinntektsregnskapet. Siden faktorinntektsregnskapet bare gir en dekomponering av bruttoproduktene for de ulike næringene, betraktes det som en del av realregnskapet.

Bruttoproduktet i oljesektoren som andel av bruttonasjonalproduktet er vist i figur 7.1. Det er først fra og med 1980 at oljesektoren har blitt en av de største næringene i Norge. I 1981 var oljeutvinning den fjerde største næringen, regnet som andel av bruttonasjonalproduktet, etter offentlig, sosial og privat tjenesteyting, industri og varehandel.

Tabell 7.1 og 7.2 viser bruttoproduktet i hver av de tre oljesektorene, i løpende og faste priser. En dekomponering av bruttoproduktet og faktorinntekten er foretatt i tabell 7.3.

Figur 7.1. Bruttoprodukt i oljesektoren som andel av bruttonasjonalproduktet.

Tabell 7.1. Bruttoprodukt i oljesektoren. Mill.kr

	Utvinning	Boring	Rørtransport	Oljesektoren i alt	Pst. av BNP
1971	12	-	-	12	0,0
1972	208	-	-	208	0,2
1973	245	16	-	261	0,2
1974	598	472	-	1 070	0,8
1975	3 561	663	31	4 255	2,9
1976	6 121	532	304	6 956	4,1
1977	7 364	926	407	8 698	4,5
1978	12 787	1 273	950	15 009	7,0
1979	20 800	1 268	1 613	23 681	9,9
1980	41 061	1 574	2 149	44 784	15,7
1981	50 336	3 448	2 533	56 317	17,1
1982	55 670	3 793	2 624	62 087	17,1

Tabell 7.2. Bruttoprodukt i oljesektoren. Faste priser. 1970- og 1975- kroner. Mill.kr

	Utvinning	Boring	Rørtransport
1971	48	-	-
1972	492	-	-
1973	423	13	-
1974	363	373	-
1975	2 200	456	21
1975	3 560	663	31
1976	5 731	533	207
1977	6 312	848	318
1978	10 745	1 200	870
1979	13 104	1 084	1 421
1980	16 423	1 001	1 846
1981	16 050	1 290	1 593
1982	16 193	1 350	1 351

K i l d e: 1971-1978: NOS Nasjonalregnskap 1969-1980. 1979-1982: Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 7.3. Dekomponering av bruttoproduktet. Mill.kr
 a. Utvinning

	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Lønnskostnader	-	-	-	-	-	17	20	48	115
Driftsresultat	-137	-187	-93	-216	-389	-167	-278	-593	2 370
Faktorinntekt	-137	-187	-93	-216	-389	-150	-258	-545	2 485
Indirekte skatter ...	-	-	-	-	14	48	75	138	228
Nettoprodukt	-317	-187	-93	-216	-375	-102	-184	-408	2 713
Kapitalslit	137	187	93	216	387	311	428	1 006	847
Bruttoprodukt	0	0	0	0	12	209	245	598	3 560

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
Lønnskostnader	245	374	668	885	1 413	1 830	2 407
Driftsresultat	3 447	3 742	7 790	14 461	30 594	36 063	38 811
Faktorinntekt	3 692	4 116	8 458	15 346	32 007	37 893	41 218
Indirekte skatter ...	838	745	1 310	1 755	4 309	5 567	6 207
Nettoprodukt	4 529	4 862	9 768	17 101	36 316	43 460	47 425
Kapitalslit	1 591	2 502	3 019	3 699	4 745	6 876	8 245
Bruttoprodukt	6 121	7 364	12 787	20 800	41 061	50 336	55 670

b. Boring

	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
Lønnskostnader	14	47	132	128	219	281	388	529	751	946
Driftsresultat	-50	309	328	59	220	391	279	301	2 003	2 060
Faktorinntekt	-36	356	459	188	439	672	667	830	2 754	3 006
Indirekte skatter ...	0	0	0	0	0	3	2	13	4	4
Nettoprodukt	-36	356	459	188	439	675	669	843	2 758	3 010
Kapitalslit	52	116	204	344	487	597	599	731	690	783
Bruttoprodukt	16	472	663	532	926	1 273	1 268	1 574	3 448	3 793

c. Rørtransport

	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
Lønnskostnader	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Driftsresultat	-2	-60	-155	-273	-152	-151	309	932	1 365	1 693	1 677
Faktorinntekt	-2	-60	-155	-273	-152	-151	309	932	1 365	1 693	1 677
Indirekte skatter ...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoprodukt	-2	-60	-155	-273	-152	-151	309	932	1 365	1 693	1 677
Kapitalslit	2	60	155	304	456	558	641	681	784	840	947
Bruttoprodukt	0	0	0	31	304	407	950	1 613	2 149	2 533	2 624

K i l d e : 1967-1977: NOS Nasjonalregnskap. 1978-1982: Utsynsregnskapet 1982.

Tabell 7.3 viser faktorinntekten i utvinningssektoren som summen av lønnskostnader og driftsresultat. En annen måte å dekoponere faktorinntekten på, er å skille mellom lønnskostnader og normal kapitalavkastning på den ene side og renprofitt, oljerente, på den annen side. Tabell 7.4 viser beregningen av oljerenten 1980 - 1982. I denne beregningen er det lagt til grunn en normal kapitalavkastningsrate på 7 prosent. Statens andel av oljerenten består av de påløpne skattene, både direkte og indirekte skatt, og via sine eierinteresser i selskapene, spesielt Statoil, får staten ytterligere del i oljerenten.

For en nærmere omtale av beregning av oljerenten, se Økonomisk utsyn 1980, s.127.

Tabell 7.4. Oljerenten. Milliarder kroner

	1980	1981	1982
Bruttoproduksjonsverdi	43	54	60
Vareinnsats	3	4	4
Bruttoprodukt	40	50	56
Kapitalslit	5	7	8
Nettoprodukt	35	43	48
Lønnskostnader	1	2	2
Normal kapitalavkastning (7%)	3	4	5
Oljerente	31	37	41
<u>Fordeling av oljerente</u>			
Påløpne skatter til staten	25	26	30
Selskapenes andel	6	11	11
Total	31	37	41

8. SKATTER OG AVGIFTER FRA OLJESEKTOREN

I dette avsnittet gis en kort oversikt over skattereglene i oljesektoren. Tabell 8.1 og 8.2 viser påløpne og innbetalte skatter fra oljevirksomheten.

a) Inntektsskatt

I skattesystemet for petroleumsvirksomheten (innført i 1975) er det adgang til å legge normpriser til grunn ved beskatningen. Verdien av oljeomsetningen fastsettes ved hjelp av normprisene. Normprisene gjelder bare for råolje fra Ekofisk, Statfjord og Murchison. For kondensat og NGL er det foreløpig ikke fastsatt noen normpris. For naturgass legges de kontraktsbestemte priser til grunn for skatteberegningens formål.

Inntektsskatten består av ordinær inntektsskatt (50,8 prosent) og særskatt (35 prosent). Ved beregning av inntektsskatten kommer bl.a. tidligere års underskudd, avskrivninger og royalty til fradrag i inntekten. Dessuten vil de inntekter staten har gjennom nettooverskuddsavtaler og deltaking i funn som er erklært drivverdige, få konsekvenser for beregningen av inntektsskattene. Reglene om fritak for statsskatt på dividende må også tas i betraktning. Slik dividende som utbetales til utenlandske eiere, pålegges i stedet en kildeavgift på som regel 10-15 prosent. Prosenten kan variere med de skatteavtaler Norge har med de forskjellige land.

Ved beregning av særskatten vil det dessuten i nettoinntekten bli gitt et særskilt fradrag (friinntekten), slik at en del av nettoinntekten skjerms mot særskatt.

b) Formuesskatt

Formuesskatt til staten svares på nettoformue. Skatten beregnes etter en sats på 0,7 prosent.

c) Produksjonsavgift (royalty)

Denne er for konsesjoner meddelt før 1972 lik 10 prosent av verdien av utvunnet olje og gass på produksjonsstedet. Denne sats gjelder for Ekofisk og Frigg. For seinere tildelte konsesjoner er produksjonsavgiften 8-16 prosent av utvunnet olje, dvs. avgiften øker med produksjonen etter bestemte

regler. For annen petroleum enn olje (gass, NGL) er satsen 12,5 prosent. Disse satsene gjelder bl.a. for Statfjordfeltet. Produksjonsavgiften kan tas ut enten i penger eller i petroleum.

d) Diverse mindre avgifter som undersøkelsesavgift, behandlingsgebyr, engangsgift og arealavgift

e) Produksjonsbonus (gjelder bare utvinningstillatelse 037, Statfjord)

Når produksjonen kommer opp i 250 000 fat/dag (ca. 35 000 tonn/dag) skal rettighetshaverne betale et engangsbeløp på 25 mill.kr, og ved 400 000 fat/dag (ca. 55 000 tonn/dag) skal 50 mill.kr betales som engangsbeløp.

Skattene betales etterskuddsvis og først ved overskudd. Derfor er 1976 det første året skatt ble innbetalt.

Som tidligere nevnt vil staten også ha en del inntekter på grunn av avtaler om nettooverskudd og deltaking i funn som er erklært drivverdige.

Skatteinntektene fra oljesektoren kan ikke utledes fra realregnskapet, men i prinsippet kan skattegrunlaget beregnes fra inntekts- og kapitalregnskapet.

Tabell 8.1. Påløpne skatter og avgifter på olje- og gassutvinning. Mill. kr

	I alt	Indirekte skatter	Direkte skatter
1971	14	14	-
1972	48	48	-
1973	75	75	-
1974	138	138	-
1975	1 364	229	1 135
1976	3 223	838	2 385
1977	3 333	745	2 588
1978	6 057	1 310	4 747
1979	9 923	1 709	8 214
1980	23 488	4 239	19 249
1981	26 401	5 465	20 936
1982	29 696	6 096	23 600

K i l d e: Utsynsregnskapet 1982.

I nasjonalregnskapet er skatter og avgifter i prinsippet registrert med de i året påløpne (i motsetning til innbetalte) beløp. Tallene avviker derfor fra tallene i statsregnskapet.

Tabell 8.2. Statens inntekter av oljevirksohmheten. 1976 - 1982. Mill. kr

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
I alt	1 958	3 122	3 819	6 552	18 569	27 270	29 896
Ordinær skatt på formue og inntekt	1 143	1 694	1 828	3 399	9 912	13 804	15 100
Særskatt på oljeinntekter	4	725	727	1 492	4 955	8 062	9 000
Produksjonsavgift	712	646	1 213	1 608	3 639	5 308	5 700
Arealavgift mv.	99	57	51	53	63	96	96

K i l d e: Statsregnskapet. NOS Oljevirksohmheten 1980.

LITTERATUR

- Bjørnland, Liv: Behandling av "oljesektorene" i nasjonalregnskapet IO 75/4. Statistisk Sentralbyrå 1974.
- Cappelen, Ådne: Importinnhold i sluttleveringer. Rapporter 81/13, Statistisk Sentralbyrå 1981.
- Fløttum, Erling J.: Nasjonalregnskapet i Norge. System og beregningsmetoder SØS 45, Statistisk Sentralbyrå 1980.
- Steinbakk, Hogne: Beregning av verdital for utførselen av råolje og naturgass i statistikken over utenrikshandel. Interne notater 82/8, Statistisk Sentralbyrå 1982.
- Kontoplanen i nasjonalregnskapet, Statistisk Sentralbyrå 1980.
- Den statistiske behandling av oljevirkosomheten, Rapporter 80/15, Statistisk Sentralbyrå 1980.
- Oljevirkosomheten på norsk kontinentalsokkel fram til 1977, SA 38, Statistisk Sentralbyrå 1978.
- Nasjonalregnskap 1970 - 1981, NOS B 313.
- Oljevirkosomheten 1979, NOS B 133.
- " 1980, NOS B 207.
- Oljevirkosomheten 1981, NOS B 316.
- Økonomisk utsyn 1980.
- " " 1981.
- " " 1982.